

Säteilytoiminnan valvonta
Kojo Katja (STUK)

26.6.2023

238/6501/2018

Radonvalvontahanke: Hollola, Pyhtää, Lapinjärvi, Kärkölä, Myrskylä ja Askola

Johdanto

Työnaikaisen radonpitoisuuden vuosikeskiarvo ei saa säännöllisessä työssä (yli 600 tuntia vuodessa) olla suurempi kuin 300 becquereliä kuutiometrissä ilmaa (Bq/m^3) (STMn asetus 1044/2018 19 §). Säteilylain (859/2018) 155 §:n mukaan työpaikan radonpitoisuus tulee selvittää, jos alueella yli kymmenesosa aikaisemmista radonmittaustuloksista on radonpitoisuuden viitearvoa suurempia, jos työtila sijaitsee hyvin ilmaa läpäisevällä maalla tai kokonaan tai osittain maanpinnan tason alapuolella, ja jos talousvettä toimittavan laitoksen käyttämä vesi on pohjavettä, joka pääsee kosketuksiin sisäilman kanssa.

Säteilyturvakeskus (STUK) voi velvoittaa selvityksen tehtäväksi, jos selvitystä radonaltistumisesta työpaikalla ei muutoin ole tehty. STUKin toteuttaa työpaikkojen radonvalvontaa kohdennettuina tehovalvontahankkeina, joissa selvityspyynnöitä lähetetään tietyin kriteerein valituille työpaikoille.

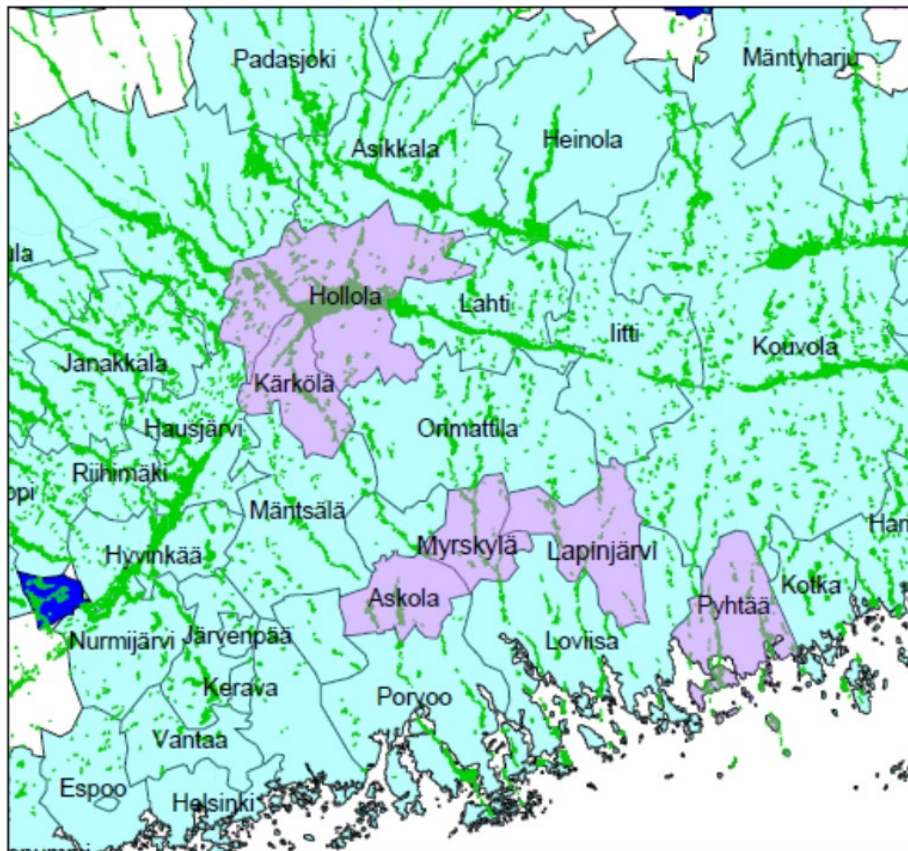
Hollolan, Pyhtään, Lapinjärven, Kärkölän, Myrskylän ja Askolan kunnissa (Kuva 1) STUKin aiemmin tekemissä mittauksissa radonpitoisuus on ollut viitearvoa 300 Bq/m^3 suurempi yli 10 prosentissa tehdyistä mittauksista (<https://stuk.fi/kunnat-ja-postinumeroalueet-joissa-on-tyopaikkojen-radonmittausvelvollisuus>). Koska on syytä epäillä, että radonpitoisuudet ovat viitearvoa suurempia näiden kuntien työpaikoilla, valittiin kunnat tämän valvontahankkeen kohteiksi.

Selvityspyyntö

Selvityspyynnöt lähetettiin 1.10.2018 Hollolan, Pyhtään, Lapinjärven, Kärkölän, Myrskylän ja Askolan kuntien työpaikkoihin, jotka saatiin Tilastokeskuksen toimipaikkarekisteristä. Selvityspyynnöitä ei lähetetty jos:

- työpaikan radonmittaustulos löytyi STUKin radonrekisteristä
- henkilöstön lukumäärä oli tuntematon tai vähemmän kuin viisi
- työpaikka oli koulu tai päiväkotia, sillä näihin on tehty valvontahanke hiljattain
- työpaikka oli toiminimike, sillä niissä ei yleensä ole palkattuja työntekijöitä
- toimijalla ei oletettavasti ole työpaikkarakennusta (esim. kalastajat)

Työpaikkoihin, jotka eivät toimittaneet mittaustuloksia tai muuta selvitystä STUKin asettamaan määräpäivää mennessä, lähetettiin muistutus (tai useita muistutuksia) selvityspyynnöstä.

Kuva 1. Radonvalvontahankkeen kuusi kuntaa kartalla (violetti). Muut radonin mittausvelvoitekunnat (turkoosi), postinumeroalueet, jotka ovat mittausvelvoitealueita (sininen) ja hyvin ilmaa läpäisevät maat (vihreä).

Tulokset

Kesäkuussa 2023 jokaisesta selvityspyynnön saaneesta työpaikasta oli tullut joko mittaustulos tai selvitys siitä, että mittauksia ei tarvita. Koko aineistossa selvityspyynnön saaneista 226 työpaikasta 130 (58 %) toimitti radonpitoisuuden mittaustuloksen ja 96 (42 %) osalta saatiin jokin selvitys mittaamatta jättämiselle (Taulukko 1). Työpaikoista, joissa radonpitoisuus mitattiin, pitoisuus oli viitearvoa suurempi 37 (16 %) työpaikalla. Suurin ylitysosuus oli Lapinjärven kunnassa, tosin tämä perustui vain kolmessa työpaikassa mitattuun viitearvoa suuremaan pitoisuuteen. Pienin ylitysosuus oli Askolan kunnassa (4 %).

Säteilytoiminnan valvonta
Kojo Katja (STUK)

26.6.2023

238/6501/2018

Taulukko 1. Tulokset työntekijöiden radonaltistuksen selvittämisestä kuudessa radonin mittausvelvoitekunnassa.

	Askola	Hollola	Kärkölä	Lapinjärvi	Myrskylä	Pyhtää	Kaikki kuusi kuntaa
Selvityspyyntöjä	24	134	25	15	14	14	226
Toiminta loppunut/lopettamassa/muuttanut	-	24	2	4	-	-	30
Posti palautti	1	2	-	1	-	1	5
Ei työtiloja tai työntekijöitä	7	33	5	2	5	2	54
Sijainti rakennuksen 2. tai ylemmässä kerroksessa	1	6	-	-	-	-	7
Radonpitoisuus mitattu	15	69	18	8	9	11	130
Radonpitoisuus mitattu, tulos* yli 300 Bq/m ³	1 (4 %)	26 (19 %)	4 (16 %)	3 (20 %)	1(7 %)	2 (14 %)	37 (16 %)

*yhdenkin purkkimittauksen tulos